

němu tesaři oprávnění k tomu nepřísluší (obch. a živn. komora ve Feldkirchenu sb. Freye a Mareše č. 3231).

Živnost tkalcovská.

I. Tato živnost náleží ku svobodným výrobním živnostem a nebyla zařaděna mezi řemeslné živnosti z toho důvodu, poněvadž při tkalcovství nenaskytují se při posuzování řemeslných živností ona ustálená hlediska, při této živnosti stává se víc a více řemeslné provozování vzácným zjevem. Při tkalcovství padá zvláště ještě ta okolnost na váhu, že tato živnost na mnohých místech bývá provozována jako domácí průmysl. Dle ustanovení § 1 odst. 3 řádu živnostenského nebyl průmysl domácí mezi živnosti zařaděn a nelze ho potud, pokud tkalcovství provozováno jest po továrnicku, zařaditi mezi řemeslné živnosti (výn. min. obch. ze dne 14. září 1887 č. 30.053, sb. Freyova a Marešova č. 1499).

II. Rozsah.

K otázce, je-li tkadlec oprávněn česati len, nutno přisvědčiti, jakmile tkadlec jen pro svou živnost, totiž k setkávání lnu používá. Vyčesávání lnu nemá tak příliš silné povahy živnostenského zaměstnání, nýbrž třeba na ně pohlížeti jako na zemědělské zaměstnání (obch. a živn. komora v Innomostí, sb. Freyova a Marešova č. 1500). Každý tkadlec jest oprávněn zhotovovati a podle § 37 řádu živn. také prodávati tkaniny všeho druhu. Tak zhotovují tkalci ve Vídni tkaniny nejen bavlněné a vlněné, nýbrž používají ku svým výrobkům také juty, plátna, hedvábí, zlatých a stříbrných nití, přediva nejrozmanitějšího druhu a j. v té míře, že ku př. není možno pevné hranice stanoviti mezi živností tkalcovskou a hedvábnickou, poněvadž při tomto zase spíše vlna skutečně jest spracovávána a zjevem vzácným jest, vyrábí-li se látky úplně hedvábné (dobrozdání obch. a živn. komory ve Vídni).

III. Rozsah živnosti niřařské pojímá v sobě předení nití, to jest právo spřádati nitě dvojité nebo vícekráté bez omezení na určitý druh nití, jelikož na tomtéž stroji může býti spřádána vlna, len, juta, hedvábí a j. (obch. a živn. komora ve Vídni, sb. Freyova a Marešova č. 1507).

Živnost truhlářská.

Živnost truhlářská náleží k živnostem řemeslným a vykazuje mnohé odrůdy.

I. Obyčejné truhlářství, které vykonává práce pro všeobecný obchod a tím zasahuje do živnostenského práva jiných řemeslných živností, z čehož se objevují mezi truhláři s jedné strany a mezi natěrači, lakýrníky, zámečníky, sklenáři a tesaři s druhé strany jisté spory, které dobrozdáním obchodních a živnostenských komor sice blíže byly objasněny, avšak s platností konečnou urovnány nebyly, ježto tato dobrozdání právě se sama od sebe zase odchylují a jednotného základu pro vzájemné vymezení živnosti truhlářské od ostatních živností postrádají.

1. Předkem naskytá se otázka, zda a pokud truhláři jsou oprávněni předsebráti natěračské a lakýrnické práce; většina obchodních a živnostenských komor prohlásila se opět vzhledem ku zvláštním poměrům u provozování živností na venkově panujícím pro ten náhled, že truhláři jsou oprávněni natíratí své vlastní výrobky, ježto se obzvláště přimlouvá za to § 37 řádu živn. Kromě toho by musilo vésti k velikým praktickým nepřístojnostem záповěď postihující tyto řemeslníky potud, že by své vý-

robky zhotovovati nesměli, jakž si toho přeje kupující obecenstvo. Na venkově jest nemožno provésti přesné odloučení jednotlivých živnostenských práv, jak to snad ve větších městech přinesla s sebou dělba práce (obch. a živn. komora ve Št. Hradci, v Solnohradě, v Celovci, v Lublani, v Brně a v Praze). Truhláři jsou zvláště oprávněni jimi spravený nábytek natírat; aby ho do úplně potřebného stavu uvést mohli (výn. min. vn. ve shodě s min. obch. ze dne 11. února 1888 č. 612).

2. Truhláři jsou dále podle § 37 řádu živn. oprávněni případně také na dveřích a oknech potřebné zámky sami ve své dílně zasaditi a jimi obchodovati; avšak zámečnické práce, kteréž se musí prováděti na staveništi samém, zvláště upevnění oken, dveří atd. na kamenné zárubni nepřináleží truhlářům (obch. a živn. komora v Liberci, sb. Freyova a Marešova č. 1322).

3. Zhotovování okenních rámuů přináležejí především v obor živnosti truhlářské a tvoří část této živnosti tak, že pak nutným jest pro provozování této výroby průkaz způsobilosti pro živnost truhlářskou (obch. a živn. komora ve Vídni, sb. Freyova a Marešova č. 1340), neboť pro sklenářskou živnost není na venkovských místech hrubě ani zaměstnání; se strany druhé jest potřeba sklenářských prací velmi často nutna. Odtud lze si ovšem vysvětliti, proč sklenářství na mnohých místech venkovských provozují živnostníci některého jiného oboru jakožto vedlejší zaměstnání, což je tím snadnější, poněvadž práce zmíněného druhu málokdy složitými bývají a způsobilosti k nim snadno nabýti lze. Jmenovitě jsou to truhláři, kteří na venkově vedle toho práce sklenářské obstarávají. Nad to se přihází, a to sice hlavně v horských krajinách, že se musí okenní křídla, kde jest toho třeba, při každém zasklívání rozebrati; dále mají zákazníci druhdy staré, menší okenní tabule, jichž použití může truhlář jen v té případnosti, když zhotoví nové pruty, které dle velikosti skla musí býti posunutelné. V takových případech jest znalost truhlářství důležitější než sklenářství. Skutečné spojení sklenářství se živností truhlářskou dle povahy věci samé s sebou přineslo, že příslušníci této živnosti nezřídka současně s truhlářstvím také se vyučili sklenářství pro obecnou potřebu a že mnozí truhláři zcela dobře dovedou vyřizovati práce sklenářské, jako zasklívání okenních tabulí a zrcadel (obch. a živn. komora v Linci, v Št. Hradci a ve Vídni, sb. Freyova a Marešova č. 1343).

4. Výroba dřevěných beden, jakkoli jinak jest zcela jednoduchým zaměstnáním, náleží k živnostem řemeslným spadajíc v obor práva živnosti truhlářské (obch. a živn. komora v Praze, sb. Freyova a Marešova č. 1365). Truhláři jsou však oprávněni zhotovovati jen jednoduché dřevěné kufry bez plátěného povlaku (Linec, obch. a živn. komora ve Vídni, sb. Freyova a Marešova č. 1370), neboť hlavní část a větší cenu zmíněných kufrů netvoří kostry z dřevěných nebo železných obručí, nýbrž povlak zhotovený z lepenky a koží nebo plátnem polepený, a dále i vnější a vnitřní výprava kufru, k níž potřebí jest náčiní a látky, kterýchž nemá truhlář, nýbrž sedlár, řemenář a brašnář.

5. Co se týče otázky, je-li truhlář oprávněn rákve vlastní výroby na požádání kupců umělými květinami nebo věnci, stuhami nebo pentlemi s věnováním, krajkami a p. ozdobiti a potřebné zásoby připraveny míti, které odděleně (po kusech) se neprodávají, sluší podotknouti, že jsou k tomu oprávněni vzhledem k § 37 řádu živn. právě tak, jako přičiniti

kříže nebo jiné ozdoby na rakve (obch. a živn. komora v Olomouci, sb. Freyova a Marešova č. 1411).

6. Zhotovování tělocvičného nářadí přísluší truhlářům (obch. a živn. komora v Praze, sb. Freyova a Marešova č. 1436).

II. Truhlářství stavební a nábytkové.

Truhláři druhu tohoto jsou oprávněni prováděti všechny stavební práce a vyráběti nábytková zařízení, ke kterýmžto výrobkům musí se užiti kliču jako materiálu; k oněm stavebním pracím náleží dvěře, okna, příchované okenice (žaluzie), portály, lepší dřevěné schody, zábradlí k nim atd.; dále jim přináležejí zhotovovati parketové podlahy a ostatní jemnější druhy podlah (obch. a živn. komora v Linci, sb. Freyova a Marešova č. 1430). Teprve v nejnovější době byli truhláři nuceni konkurrencí ve výrobě nábytku zvláštní zřetel věnovati opět více oboru stavitelskému. Na venkově nedá se od sebe přísně odlišiti živnost tesařská a živnost stavebních truhlářů, poněvadž tím by nebylo pomoheno ani živnostníkům a ještě méně však byl by brán náležitý zřetel k potřebám obecnstva. Jest to také zcela vysvětlitelno, neboť tesařství toliko stěží může nalézti na venkově třeba jen po velmi krátký čas stavby zaměstnání a proto musí se vrhnouti na příbuzné zaměstnání, totiž truhlářství, aby byl přece po ostatní čas aspoň nějak zaměstnán. Dochází se tedy k tomu výsledku, že ku provozování stavebního truhlářství jsou ovšem v první řadě sice povoláni truhláři, že však také tesařům má býti dovoleno prováděti jisté stavební truhlářské práce, zvláště takové, při nichž není potřebí kliču (obch. a živn. komora v Bolzanu, sb. Frey a Mareš č. 1435).

III. Umělé truhlářství.

Umělý truhlář musí býti uznán za způsobilého prováděti také jisté řezbářské práce, přece však nesmí tu přehlédnuto býti, že umělé truhlářství nemá se řezbářstvím (resp. sochařstvím) nic společného, pokud se řezbářstvím rozumí výroba obrazů z hlíny nebo kamene; co se týče však řezbářství, nelze umělému truhláři upřít práva k tomu, aby směl užívati při svých pracích také pomocníků živnosti řezbářské (obch. a živn. komora v Budějovicích, sb. Frey a Mareš č. 1326).

IV. Obchodní truhlářství.

Truhlářství dělí se v tak rozličné druhy, že se málokdy přihází ve větších městech vůbec, že by truhlář zhotovoval všechno ono zboží, k němuž jest zmocněn základem svého živnostenského práva. Většinou zhotovují jednotliví truhláři zvláštní předměty a označují se také jako truhláři nábytku, stavby, ozdob, beden a pod. Tak také se označili truhláři, kteří zhotovují tkalcovské stavy a jejich součástky, jménem »obchodní truhláři«. Obchodnímu truhláři nemohla by snad býti přiřknuta jiná práva než ta, která každému jinému truhláři jsou propůjčena. Není dále též pochyby, že truhláři musí býti dovoleno, aby k dokonalému zhotovení svých výrobků předsebráli směl i práce soustružnické. Zhotovuje-li tedy truhlář zároveň tkalcovské stavy, musí mu býti dovoleno zhotovovati cívky a p. a též v případě potřeby je dodávati, ježto cívky tyto slouží pouze k doplnění jeho díla (obch. a živn. komora ve Vídni, sb. Frey a Mareš č. 1332).

V. Strojní truhlářství vyvinulo se naposledy a netvořilo nikdy nerozlučné části truhlářství, naopak vyvíjelo se jako samostatná strojní živnost. Přihází se sice, že v takových místech, kde není oprávněného

hotovitele strojů, truhlář také v tomto oboru jest zběhlý a tu a tam jednoduché zemědělské stroje zhotovuje nebo opravuje. Jinak ale není truhlář oprávněn vyráběti strojů (obch. a živn. komora v Budějovicích, sb. Freye a Mareše č. 1375). Čistící mlýny na obilí jsou výrobkem truhlářským. Výroba jich obyčejně se ale provozuje samostatně, a sice buď po továrnicku nebo řemeslně (obch. a živn. komora v Budějovicích, sb. Freye a Mareše č. 1382).

VI. Nastoupení a provozování truhlářství.

K nastoupení a samostatnému provozování živnosti truhlářské oprávněn jest ten, kdo vykáže se vysvědčením o úspěšně dovršené návštěvě těchto odborných učilišť (místo průkazu způsobilosti, jehož při živnostech řemeslných jest potřebí): vysvědčení odborné školy v Králíkách, Halleinu, Hallstadtu, v Klinkovicích, v Marianu, v Borovím, ve Val. Meziříčí, ve Volarech, ve Vlkově, v Zakopaném, ve Chrudimi, v Rivě, v Mostě n. Murou, dále odborné školy pro dřevařský průmysl při státních průmyslových školách ve Štýrském Hradci, v Solnohradě a v Innomostí a při umělecko-průmyslové odborné škole ve Lvově, konečně vysvědčení z nižší odborné školy speciálních kursů pro truhlářství stavby a nábytku při technologickém průmyslovém museu ve Vídni (srv. min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 150 ř. z.); odborné školy na Horách Kašperských, v Bolzanu a v Ebensee (srv. min. nař. ze dne 24. dubna 1885 č. 57 ř. z.); škola pro průmysl dřevařský ve Vrbnu a oddělení pro truhláře stavby a nábytku při státní průmyslové škole v Černovicích (min. nař. ze dne 25. března 1891 č. 50 ř. z.), odborná škola pro zpracování dřeva v Lublani (min. nař. ze dne 29. května 1893 č. 97 ř. z.), dále mistrovská škola pro mechanicko-technické živnosti při státní průmyslové škole v Bilsku, oddělení pro truhláře při odborné škole pro zpracování dřeva v Kočevji a odborná škola pro dřevařský průmysl při státní průmyslové škole ve Lvově; pak odchodná vysvědčení odborné a zvláštní školy pro dřevořezbáře při umělecko-průmyslové škole pražské nahražují průkaz způsobilosti pro živnost truhlářskou za té podmínky však, když absolventi tohoto odborného učiliště mohou prokázati, že prve než do této školy vstoupili, alespoň po dva roky v příslušné živnosti byli prakticky zaměstnáni (srv. min. nař. ze dne 13. září 1897 č. 219 ř. z.); konečně propůjčena tato moc právoplatného průkazu i vysvědčením z odborné školy pro zpracování dřeva v Kimpolungu a v Kolymyji a dále i zemské odborné školy pro truhlářství a soustružnictví ve Stanislavově (srv. min. nař. ze dne 26. července 1899 č. 134 ř. z.).

Živnost uzenářská.

Živnost uzenářská náleží k řemeslným živnostem. K objasnění rozsahu této živnosti vytknouti jest tato dobrozdání obchodních a živnostenských komor:

1. Uzenáři jsou oprávněni vyráběti a prodávati všechny druhy uzenářského zboží, jakož i uditi hovězí jazyky a husy (obch. a živn. komora v Praze).

2. Výroba jaternic jest integrující součástí živnosti uzenářské a mají tudíž uchazeči před nastoupením této živnosti podati průkaz své způsobilosti (výn. min. obch. ze dne 20. června 1884 č. 14.604).

3. Výroba salámů jest zvláštním druhem výroby jaternic a může tudíž ovšem zařaděna býti pod pojem živnosti uzenářské (obch. a živn. komora ve Vídni).